

Dosar nr. 3r-53/24
2-21149340-01-3r-04032024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Spînu împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului de constatare

împotriva încheierii din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Eni Ghenadie în interesele lui Valeriu Spînu, din motivul că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege,

c o n s t a t ă :

La 07 octombrie 2021 Valeriu Spînu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.301/09 din 17.09.2021.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Spînu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.301/09 din 17.09.2021.

S-au anulat punctele 2, 3, 4 din Actul de constatare nr.301/09 din 19.09.2021 întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Valeriu Spînu.

În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate

La 24 octombrie 2023 reprezentantul Autorității Naționale de Integritate a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la data de 18 ianuarie 2024, a depus motivarea apelului.

La data de 03 noiembrie 2023 avocatul Ghenadie Eni, în interesele lui Valeriu Spînu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chişinău sediul Rîşcani (f.d.62,63). Iar, la data de 08 februarie 2024, avocatul Ghenadie Eni, în interesele lui Valeriu Spînu, a depus motivarea apelului.

Prin încheierea din 12 februarie 2024 a Curţii de Apel Chişinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Eni Ghenadie în interesele lui Valeriu Spînu, din motivul că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege (f.d. 114-116).

La data de 27 februarie 2024, Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni, a depus recurs împotriva încheierii din 12 februarie 2024 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, anularea încheierii instanţei de apel, cu pronunţarea unei decizii noi prin care să fie declarată admisibilă cererea de apel (f.d. 120-126).

În motivarea recursului, avocatul Ghenadie Eni a invocat că, nu a primit corespondenţă poştală sub formă de copie a hotărârii motivate din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chişinău sediul Rîşcani nici pe data de 05.01.2024, nici la o altă dată.

Relatează că, se consideră notificată hotărârea motivată din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată, la caz - de la 09 ianuarie 2024, respectiv, la depunerea motivării apelului pe data de 08 februarie 2024 nu a fost omis termenul de 30 de zile în care conform alin. (2) art.32 Cod administrativ este prevăzută prezentarea motivării apelului la instanţa de apel.

A mai indicat reprezentantul apelantului, avocatul Eni Ghenadie că, nu a primit corespondenţă poştală conform avizului de recepţie din data de 04 ianuarie 2024.

În susţinerea poziţiei sale a menţionat că, în edificiul din mun. Chişinău, str. Bucureşti, nr. 23A, unde este amplasat oficiul cu nr. 203 a avocatului Eni Ghenadie, sunt peste 25 de oficii şi prin verificarea efectuată de către Eni Ghenadie după 16 februarie 2024, nu a fost posibil de a stabili cărei persoane i-a fost înmănată trimiterea poştală indicată în avizul de recepţie pe numele lui Eni Ghenadie.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Curtea de Apel Chişinău a adoptat încheierea contestată la 12 februarie 2024, fiind notificată recurentului la data de 15 februarie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poştă electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 117).

Astfel, Completul de judecată al Curţii Supreme de Justiţie consideră că avocatul Ghenadie Eni, în interesele lui Valeriu Spînu s-a conformat prevederilor legale şi a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiţie soluţionează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor şi a încheierilor curţilor de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 04 martie 2024 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului depus de avocatul Ghenadie Eni, în interesele lui Valeriu Spînu împotriva încheierii din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 141).

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni împotriva încheierii din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la data de 07 octombrie 2021 Valeriu Spînu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.301/09 din 17.09.2021.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către Valeriu Spînu.

La data de 03 noiembrie 2023, Spînu Valeriu și avocatul Ghenadie Eni au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost expediată la data de 26 decembrie 2023, prin intermediul poștei terestre la adresa de domiciliu a lui Spînu Valeriu și la adresa avocatului Eni Ghenadie, indicată în mandatul avocațial, mun. Chișinău, str. București, nr. 23A, oficiul 203.

Copia hotărârii motivate a fost recepționată de către reprezentantul apelantului la data de 04 ianuarie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 87)

La data de 08 februarie 2024, în afara termenului prevăzut de lege, avocatul Eni Ghenadie, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că avocatul Eni Ghenadie a indicat adresa de corespondență la depunerea cererii de apel nemotivate dar și în prezentul recurs, mun. Chișinău, str. București, nr. 23A, oficiul 203.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin act de recunoaștere a recepționării; notificare prin poștă cu act de notificare; notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În corespundere cu art. 103, lit. b), din Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau

într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat, în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost notificată efectiv reprezentantului recurentului, avocatului Eni Ghenadie, la data de 04 ianuarie 2024. Or, au fost utilizate mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate recurentului.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru Eni Ghenadie, de la 05 ianuarie 2024 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă a expirat la data de 03 februarie 2024 (zi de sâmbătă), or, ultima dată de contestare a hotărârii instanței de fond fiind 05 februarie 2024, zi de luni.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Cu referire la argumentul invocat de către recurent în cererea de recurs, precum că avocatul Eni Ghenadie, nu a primit corespondență poștală conform avizului de recepție din data de 04 ianuarie 2024, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază critic acest argument al recurentului pe motiv că, din actele cauzei rezultă cu certitudine că, la data de 26 decembrie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expedit, prin intermediul poștei terestre avocatului Eni Ghenadie copia hotărârii motivate din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 85), iar conform avizului de recepție, aceasta a fost recepționată la data de 04 ianuarie 2024 (f.d. 87).

Astfel, se atestă faptul că reprezentantului reclamantului Spînu Valeriu, avocatului Ghenadie Eni, i-a fost notificată hotărârea primei instanțe.

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Eni Ghenadie în interesele lui Valeriu Spînu, ca fiind inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului cuprins între 04 ianuarie 2024, data când a fost comunicată hotărârea motivată recurentului și 05 februarie 2024, termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune în termenul stabilit la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului, Eni Ghenadie, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni, nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se

subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni, nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni, inițiază o cale de atac, în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant, acesta, avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or, Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni, nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Spînu Valeriu, reprezentat de avocatul Ghenadie Eni și se menține încheierea din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc